

Barn -och elevhälsoplan för Töreboda kommun läsåret 2021/2022

Innehållsförteckning

Utformning av arbetet i barn-och elevhälsan	2
Barn-och elevhälsans uppdrag och kompetens	3
Hälsofrämjande barn -och elevhälsoarbete	3
Förebyggande barn -och elevhälsoarbete	4
Åtgärdande arbete	4
Sammansättning av barn-och elevhälsan	4
Gemensamma uppgifter för barn-och elevhälsans personal	5
Specifika uppgifter beroende på yrkestillhörighet	6
Specialpedagogisk personal, logoped	6
Skolsköterska/skolläkare	6
Skolkurator, skolpsykolog	7
Systematiskt kvalitetsarbete	8
Den lokala planen för barn och elevhälsoarbete	8
Utvärdering samt nya prioriterade utvecklingsområden	8,9
Bilaga: Skolpliktsbevakning	10

Vision: elever ska klara behörighetskraven till gymnasieskolan

Mål: barn-och elevhälsan ska bidra till att skapa en positiv lärmiljö för barn och elever som möjliggör trygghet och effektiv inlärning

Hälsa och lärande förutsätter varandra – barn och elever som upplever sig ha en god hälsa har större möjligheter att lyckas i sitt skolarbete

Utformning av arbetet i barn-och elevhälsan

Godkänd av (Namn, Titel, Enhet)

Leif Carlsson barn- och utbildningschef

Utfärdat av (Namn, Titel, Enhet)

Grunden för barn-och elevhälsans arbete är kartläggning av barn och elevers behov, planering av insatser utifrån behoven relaterat till forskning och beprövad erfarenhet, genomförande av insatser samt uppföljning. Barn-och elevhälsans arbete är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Barn- och elevers behov och status måste kontinuerligt undersökas.

- Inom skolans hälsoarbete är avidentifierad, sammanställd och analyserad information från hälsosamtalen ett viktigt verktyg för att identifiera elevernas behov. Skolenheternas andra kartläggningar till exempel kartläggning av trygghetssituation och arbete med närvaro är en annan del av underlaget för att utforma barn-och elevhälsans arbete efter elevernas behov.
- Hälsoarbetet kring barn som finns i förskolans verksamhetsområde handhas huvudsakligen av barnhälsovården (BHV). Där finns sjuksköterska, samt psykolog. Ett utbrett samarbete sker med förskolans specialpedagog, familjecentral och logoped på specialistnivå. All kontakt i olika ärenden sker efter samtycke från vårdnadshavare. Informationsöverföring sker mellan respektive profession kring barn i behov efter samtycke från föräldrar.

Barn- och elevhälsochef har ansvar för att leda och samordna professionerna inom verksamheten där barn- och elevhälsoplanen är grunden. Detta görs i samverkan med rektorer i förvaltningen, externa aktörer såsom socialtjänst, BUP och habilitering för att ge stöd inom olika områden av barn-och elevhälsofrågor. Tyngdpunkten ska ligga på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och i de delarna omfatta alla barn och elever.

Rektor har ansvar för skolan/förskolans resultat och ett särskilt ansvar för:

- att verksamheten och arbetet utformas så att barn får det särskilda stöd och den hjälp de behöver
- att kontakt upprättas mellan skola och hem, om det uppstår problem och svårigheter för barnet i skolan/förskolan
- att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolan/förskolans åtgärdsprogram/handlingsprogram samt att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.
- att resursfördelning och stödåtgärder anpassas till de kartläggningar som görs av olika behov.

Inför 2021/22 är det extra fokus på att:

- **ALLA SKA MED; öka närvaro**
- **SYNLIGGÖRA ARBETET; öka samverkan med pedagoger och vårdnadshavare inom verksamhetens behovsområden**

Barn-och elevhälsans uppdrag och kompetens

Barn-och elevhälsans uppdrag inom barn -och skolverksamheten är att komplettera personalens pedagogiska kompetens när det gäller utveckling och lärande. Det innebär att uppmärksamma och definiera förhållanden hos barn och elever och i den omgivande miljön som kan antas påverka elevernas lärande, att bistå skolledningen med specifik kunskap inom barn och elevhälsoområdet, samt att samverka med pedagoger och övrig personal i planering, genomförande och uppföljning av verksamheten.

Barn-och elevhälsan har en viktig roll i att handleda och utbilda arbetslag för att öka deras förmåga att reflektera och agera kring barn/elevgrupper, enskilda barn/elever, gemensamma normer och lärprocesser. Exempel på detta är handledning på individnivå som syftar till att stärka pedagogen i sin ledarroll samt i dennes kommunikation med barn, elever, föräldrar och kollegor. Det är viktigt att inte enbart visa på hinder utan även att synliggöra de tillfällen då lärande och utveckling sker. Barn-och elevhälsan stöttar pedagoger i att söka efter friskfaktorer och att samla på framgångsberättelser. Det är viktigt att barn, elever, föräldrar, pedagoger och annan skolpersonal vet vilka personer som arbetar inom barn-och elevhälsan, och var de kan få tag på dem. Särskilt viktigt är att eleverna på de olika skolorna har möjlighet att själva kunna kontakta barn-och elevhälsans olika personalgrupper.

Barn-och elevhälsans arbete ska vara hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande. Tyngdpunkten ska ligga på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och i de delarna omfatta alla barn och elever. Arbetet med hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser bedrivs på olika nivåer: organisation, grupp och individ. Barn-och elevhälsans insatser kan bidra till att belysa företeelser och strukturer som främjar barn och elevernas utveckling mot utbildningens mål, eller omvänt sådant som kan utgöra hälsorisker eller hinder. Barn-och elevhälsan kan medverka vid policyarbete kring förebyggande arbete, på både huvudman- och skolenhetsnivå. Exempel på detta är plan mot droger och plan för närvaro.

Hälsofrämjande elevhälsoarbete

Ett hälsofrämjande- salutogent- arbete syftar till att stärka barn/elevernas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande och flyttar fokus från riskfaktorer till friskfaktorer. Denna del av arbetet i barn-och elevhälsan innebär bland annat insatser i syfte att skapa en skola som ger organisatoriska förutsättningar för barn/elevs möjligheter till lärande och utveckling. Det kan till exempel röra sig om insatser på ledningsnivå för att omfatta hela skolmiljön, det vill säga arbetsklimat, klassrumsmiljö, omklädningsrum, toaletter, korridorer, skolgård etc. Ytterst handlar det om att skapa en trygg och tillgänglig miljö för barn/elever att vistas i och att göra skolan till en öppen, dynamisk och lärande organisation. Detta skapar möjlighet till goda skolpresentationer

Förebyggande elevhälsoarbete

Barn-och elevhälsan har ett ansvar för att undanröja hinder för varje enskilt barn och elevs lärande och utveckling. De generella insatserna kan handla om arbete med arbetsmiljö, skolans värdegrund, livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet, sex- och samlevnadsundervisning mm. Målet med förebyggande insatser är att styra bort riskfaktorer från individen eller minska deras inflytande och samtidigt stärka skyddsfaktorerna. En del i detta arbete kan vara att skapa goda relationer mellan hem och skola. Barn-och elevhälsans personal kan då t.ex. vara med på samrådsmöten och informera om riskfaktorer och vikten av att arbeta med att stärka barn och elevens skyddsfaktorer. Planeringen av förebyggande insatser utgår från kunskap om vad som orsakar upplevd ohälsa samt kunskap om miljöfaktorer som kan leda till ohälsa eller problem med att nå utbildningens mål. Arbete utgår från den lokala enhetens behov och planeras gemensamt av elevhälsoteamen som arbetar på de olika skolorna i Töreboda.

Åtgärdande arbete

Utöver förebyggande och hälsofrämjande ska barn-och elevhälsan arbeta åtgärdande. Ett åtgärdande arbete består av insatser för barn och elever i behov av särskilt stöd, det vill säga barn/elever med inlärningssvårigheter, funktionsnedsättning, sjukdom eller andra försvårande omständigheter. Arbetet består också av mer akuta insatser inom ramen för skolans arbete mot kränkande behandling, såsom insatser för barn/elever, eller grupper av elever, med riskbeteenden, eller insatser för barn/elever med uttalad psykisk ohälsa. Vid EHT-möten anmäls och aktualiseras organisationsfrågor och nya elevärenden. Teamet diskuterar, analyserar och granskar åtgärder samt ger förslag på extra anpassningar och särskilt stöd. EHT verkar för att undanröja hinder för elevers utveckling och lärande, till exempel elevers svårigheter, elevers föreställningar om sina egna förutsättningar, gruppdynamik, skolmiljö och samarbete mellan hem och skola.

Sammansättning av barn-och elevhälsan

Barn-och elevhälsan ska, enligt skollagen, omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala samt specialpedagogiska insatser och utgörs av personal utifrån fyra olika inriktningar/perspektiv:

Det specialpedagogiska perspektivet utgör det synsätt genom vilket främst inlärningssvårigheter och konsekvenser av elevers ojämnheter eller andra påverkande omständigheter fokuseras. Detta perspektiv företräds av personal med specialpedagogisk kompetens.

Det medicinska perspektivet företräds av skolläkare och skolsköterska, och fokuserar främst elevernas medicinska status, fysiska hälsa och kroppsliga utveckling. Det psykosociala perspektivet företräds av kurator, och kan sägas fokusera elevernas psykosociala situation vad gäller relationer, normer och värderingar. Det psykologiska perspektivet företräds av psykolog. Fokus vid detta perspektiv är främst den del av eleven, och de aspekter i elevens omgivning, som kan sägas höra till, och påverka, själslivet. Det omfattar därmed elevernas psykiska hälsa.

Gemensamma uppgifter för barn-och elevhälsans personal:

- Identifiera elevers behov och forma stödinsatser som möter de aktuella behoven.
- Vara ett stöd i kontakten med vårdnadshavare, ge handledning till pedagoger samt skapa förståelse för barn/elever med funktionsnedsättning.
- Samverka med de pedagoger som undervisar barn/eleverna.
- Bidra till en hög kvalitet på de underlag som leder till beslut om stödinsatser för elever.
- Där tillhörighet till grundskola eller gymnasieskola finns gå igenom konsekvenser och möjligheter med vårdnadshavare och elever.
- Stödja barn/elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Undanröja hinder för lärande, utveckling och hälsa.
- Uppmärksamma och på rektorns uppdrag utreda orsaker till inlärningsproblem.
- Uppmärksamma och utreda orsaker till ohälsa.
- Bidra med åtgärder och anpassning för varje enskild barn/elev i behov av särskilt stöd.
- Bidra till att skapa förståelse för den enskilda barn/elevens förutsättningar så att skolan kan anpassa krav, bemötande, stöd och pedagogisk planering efter dessa.
- Generellt inriktade uppgifter t.ex. barn/elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning.
- Ha ett hälsobaserat salutogent tankesätt det vill säga fokusera på det friska och stärka detta ytterligare
- Vara ett stöd för rektor/förskolechef när det gäller skolutveckling
- Samverka med externa aktörer utifrån elevers behov (BUP, socialtjänst)

Specifika uppgifter beroende på yrkestillhörighet

Specialpedagogisk personal

Specialpedagogen har ett särskilt pedagogiskt ansvar för det förebyggande och främjande arbetet samt för arbetet med barn och elever i behov av särskilt stöd i olika situationer.

Arbetet inriktas på att:

- Kartlägga hinder i lärmiljön och undervisningen samt elevers behov av extra anpassningar och särskilt stöd, genomföra pedagogiska utredningar samt i samarbete med lärare utforma åtgärdsprogram/handlingsplan
- Bidra med kunskap och information om olika funktionsnedsättningar och dess betydelse för lärandet
- Ge handledning och konsultation till pedagogisk personal, elever, vårdnadshavare och andra berörda i olika frågor, vid utredningar och vid behov av t.ex. grundskola – eller gymnasieskolans skolform
- Bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer gällande elevers lärande och utveckling
- Följa upp, utvärdera samt stödja utvecklingen av tillgängliga lärmiljöer.

Godkänd av (Namn, Titel, Enhet)

Leif Carlsson barn- och utbildningschef

Utfärdat av (Namn, Titel, Enhet)

-
- Bidra med kunskap kring alternativa verktyg och hjälpmedel samt samhällets stödsystem för elever i behov av stöd
 - Verka för inkludering och tillgängliga lärmiljöer för alla
 - Verka för elevers delaktighet i sin undervisningssituation
 - Specialpedagog i skolan genomför specialpedagogiska utredningar inför elevers mottagande i grundsär- och gymnasiesärskolan
 - Vid behov initiera samverkan mellan förskola, föräldrar och BHV, sjuksköterskor, psykolog, familjecentral och logoped.

Logoped

- Ingå i barnteamet och ha främsta fokus på tidiga insatser mot förskolan.
- Samarbeta med andra aktörer och framförallt med specialpedagogisk personal inom de flesta av ovanstående punkter genom att ingå i specialpedagogiska professionsgruppen.
- Hålla sig uppdaterad vad gäller forskning inom det tal-och skriftspråkliga området.

Skolsköterska/skolläkare

- Vid hälsobesök tidigt identifiera problem eller symtom hos elever som kan innebära att de är i behov av extra anpassningar, särskilt stöd eller andra insatser
- Utredda och bedöma den fysiska och psykiska hälsan för enskilda elever, bland annat som underlag inför beslut om särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram samt inför elevers mottagande i grund- och gymnasiesärskola
- I samverkan med elever, vårdnadshavare och skolans övriga personal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor och faktorer som bidrar till hälsa
- Bevaka vaccinationstäckning och fullfölja vaccinationer enligt Socialstyrelsens vaccinationsprogram
- Bidra med medicinsk kunskap inför arbetsmoment som är förlagda ute i verksamheter och vid yrkesvägledning
- Bidra med sin kunskap och kompetens om levnadsvanor och hälsa samt vara ett stöd i undervisningen inom dessa områden
- Bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling
- Erbjud tid för spontanbesök till exempel öppen mottagning där elever bland annat har tillgång till enklare sjukvårdsinsatser
- Ta tillvara kunskap om elevens hälsa i barn-och elevhälsans övriga arbete
- Hälsobesök/hälsokontroller och kontroll av syn och hörsel genomförs enligt skollagens anvisningar samt däremellan erbjuda syn- och hörselkontroller.
- Utföra enklare sjukvårdsinsatser.

Skolkurator

- Genomföra samtal, såsom stöd-, motivations- och krissamtal liksom rådgivande och bearbetande samtal, relaterade till skolsituationen, med enskilda elever
- Utredda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskilda elever, bland annat som underlag om extra anpassningar, inför beslut om särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram samt inför elevers mottagande i grund- och gymnasiesärskola
- Ge handledning/konsultation till skolans personal kring individer, grupper och organisation
- Bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling
- Bidra med kunskaper om samhällets stödsystem
- Delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling
- Ta tillvara kunskap om elevernas generella psykosociala hälsa och sociala situation i barn-och elevhälsans övriga arbete

Skolpsykolog

- Arbeta både främjande och förebyggande utifrån ett individ-, grupp- och organisationspsykologiskt perspektiv
- Ge handledning/konsultation till skolans personal kring individer, grupper och organisation
- Bidra med kunskap kring skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling ur ett psykologisk, individ-, grupp- och organisationsperspektiv
- Bedöma den psykologiska situationen för enskilda elever som underlag inför beslut om särskilt stöd, vid upprättande av åtgärdsprogram samt vid ställningstagande gällande behov av fördjupad utredning
- Genomföra bedömningar av elever, bidra med psykologisk kunskap om elevers förutsättningar för lärande och behov av extra anpassningar och särskilt stöd samt skolform.
- Erbjud tid för enstaka samtal med personal, elever och vårdnadshavare där problematiken är skolrelaterad, dvs. gällande inlärning eller skolmiljö, via elevhälsoteamet

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitetssäkring av barn-och elevhälsan ska inte vara ett separat system utan vara integrerat i det kvalitetsarbete som skolan genomför. Att kontinuerligt och systematiskt följa upp barn-och elevhälsans arbete är ett led i att ständigt utveckla skolverksamheten. För barn-och elevhälsan innebär det att följa upp och utvärdera hur dess arbetsinsatser skapar förutsättningar för eleverna att uppfylla både skolans kunskaps- och värdegrundsmål.

Underlag för att kunna forma barn-och elevhälsans verksamhet efter elevernas behov finns att hämta dels i oidentifierad och analyserad sammanfattning av skolsköterskans hälsosamtal och dels i särskilda kartläggande enkäter, djupsamtal samt sådant som kommit personalen till kändedom då man spontant samtalat med eleverna.

Ett verktyg för självskattning av kvaliteten är framtaget och ska användas av skolornas elevhälsoteam under ledning av rektor som ett stöd i det systematiska kvalitetsarbetet. Självskattningen görs med hjälp av indikatorer och kriterier som är framtagna med utgångspunkt i de nationella styrdokumenterna. Såväl personalen i elevhälsoteamen som skolans pedagogiska personal gör en bedömning utifrån kriterierna hur elevhälsoarbetet bedrivs.

Enheternas egna planer för barn -och elevhälsoarbetet

Kommunens olika skolenheter ska årligen upprätta en lokal plan för hur man bedriver elevhälsoarbetet. Den lokala planen bildar en del av det systematiska kvalitetsarbetet. En gemensam mall för planen är framtaget och ska användas av skolornas elevhälsoteam tillsammans med ett processprotokoll.

Utvärdering samt nya prioriterade kommungemensamma utvecklingsinsatser

Töreboda kommuns barn-och elevhälsa insatser har utvärderats i lokala teamen, via egenskattning, via skattning från pedagoger samt med stöd av elev, pedagog och vårdnadshavares enkäter från Skolinspektionen. Enkäterna från Skolinspektionen visar på hög nöjdhet från eleverna inom flera områden på ett sätt som möjliggör trygghet och effektiv inlärning och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsans olika aktiviteter är en del av elevenkätens resultat och vårt arbete kan se som det nått fram till eleverna och upplevts varit stödande samt samstämt med elevernas behov.

Skolenkäten från Skolinspektionen visar att pedagogerna i Åk 5 och Åk 9 upplever lägre tillgänglighet av stöd från elevhälsan jämfört med 2018. De upplever i nästan lika stor uppfattning som 2018 att elevhälsopersonal frågar elever om deras upplevelse av sin situation. Vårdnadshavare i åk 9 saknar enligt elevenkäten viss återkoppling från elevhälsan gällande skol- och livssituation och upplever att frågor om livsstil och hälsa skulle kunna vara något viktigare på skolan. Årets omsättning av elevhälsopersonal kan vara en faktor som påverkat i negativ riktning. Även pandemin har försvårat möjligheterna att vara tillgängliga. Årets fortbildningsinsats som fokuserat på en samsyn omkring bl.a. utredning av behov av särskilt stöd kan till viss del ha upplevts betungande för pedagoger då de fått ökat ansvar för kartläggningsdelen och kanske inte upplevt att de fått samma stöd från elevhälsan som

tidigare då hela utredningsansvaret oftast varit barn-och elevhälsans. Barn-och elevhälsans aktiviteter har inte fullt ut nått fram till samverkan med pedagogerna och vårdnadshavare i samma utsträckning som tidigare år och jämfört med hur eleverna upplevde elevhälsan i elevenkäten vilket är viktigt att ta med sig in i nästa årsarbete.

Övergripande analys på vad som är viktigt framöver:

- Fortsätta synliggöra och samverka inom det främjande och förebyggande hälsoarbetet.
- Arbeta vidare med likvärdiga rutiner och arbetsinsatser som främjar skolnärvaro utifrån att "Alla ska med".
- Fortsätta utveckla arbetet inom likvärdiga stödprocesser

Mål 2021-22:

ALLA SKA MED; öka närvaro

SYNLIGGÖRA ARBETET; öka samverkan med pedagoger och vårdnadshavare inom verksamhetens behovsområden

Som övergripande utvecklingsinsats kommer vi få stöd från SPSM i att ytterligare utvecklas gemensamt inom det förebyggande och hälsofrämjande arbetet utifrån styrdokument och gemensamma begrepp.

Nedan beskrivs delinsatser som vi fortsätter utveckla

- Genomföra insatser inom "nyanländas lärande".
- Fortsätta arbetet med likvärdiga stödprocesser med fokus på att samverka med pedagoger på olika sätt.
- Fortsätta arbetet med överlämningsrutiner.
- Använda visuella lokala elevhälsoplaner som synliggör hur barn- och elevhälsans SKA-arbete är en del av övriga insatser.
- Fortsätta arbetet med bevakning av skolnärvaro och vid hög frånvaro genom bl.a. enkla kartläggningar där eleverna är delaktiga. Se bilaga skolpliktsbevakning.
- Fortsätta arbetet ytterligare likvärdig dokumentation i PMO.
- Fortsätta samverka med pedagoger omkring att få till effektiva åtgärder och kartläggningar inom Läsa-Skriva-Garantin, Lexlore samt kommunens språk, läs- och skrivplan samt matematikplan.
- Främja psykisk hälsa med stöd av bl.a. mindfulness, rePulse, AKK, bildstöd, kartläggning av förmågor och språkutvecklande arbetsätt.
- Fortsätta samverka inom olika hälsofrågor mellan pedagoger och barn-elevhälsa.
- Synliggöra EMI:s ledningssystem samt mål utifrån patientsäkerhetsberättelsen i elevhälsoarbetet.